

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An tempus, causa, & modus matrimonio appositus obstet illius valori. §. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

eam cessionem prestare non poterat, & ab obligatione reddendi excusari. Atque ita docent Reboll lib. 2. quæst. 10. sect. 3. F. gid. disp. 24. dub. 4. Gaspar Hurtado disp. 7. de matrim. diff. 1. §. 1. num. 3.

4. Ex quibus solutum est oppositæ sententiæ fundamentum. Non enim qualibet exemptio à redditione debiti est contraria obligationi reddendi debitum, quæ ex matrimonio conficitur; alias contracto matrimonio non licere ob vnius fornicationem diuorium, neque ex vnius consensu postea alter religionem ingredi, neque sibi iniucem cedere iuri petendi, nam in his omnibus cessat obligatio actualis reddendi ob illegitimitatem petitionem, maxime obligatione per se reddendi quousque legitime fuerit debitum petiui. Ad confirmationem nego quamlibet obligationem vitandi prolem esse matrimonium contrarium, sed solum obligationem inique vitandi prolem, hæc enim est quæ opponitur obligationi generandi.

8. Notante dixi, si contrahis sub obligatione vitandi prolem, &c. nam si contrahis non sub obligatione, sed sub conditione propria proli inique vitandæ. Ludovic. Lopez, 2. part. in sententia capite 42. & plures relati à Sanch. lib. 5. disp. 9. numero 8. censent contractum subsistere reiecta illa conditione vtopotè turpi. Sed verius est oppositum, eo quod illa conditio consensus requisitum ad matrimonium destituit. Nam eo ipso quo vis contrahere sub ea conditione vitandi prolem, vis contractum non esse perfectum, quousque proles vitetur, aliàs non esset apposita sub conditione rigorosa. E contra vero prolem vitare intendis post matrimonium contractum. Ergo hæc voluntates sibi inuicè repugnant, ac proinde matrimonium vitant, sicuti docent Couarua. 2. part. capite 3. §. 1. num. 7. Sanch. lib. 5. disputat. 9. num. 9. Coninch. disp. 29. dubit. 3. numero 40. Basil. Pontec. lib. 3. capite 9. à numero 11.

9. Sed quid si conditio matrimonii contraria ab vno ex contrahentibus apponatur, & ab alio non acceptetur? Couarua. 4. decret. 2. part. capite 3. §. 1. numero 11. censet non vitare contractum, quia seclusa acceptatione nullam vim conditio habet, sed reiecta censetur. Ceterum viciu censet cum Sanch. lib. 5. disp. 13. num. 5. matrimonium vitare, nam esto ab alio qui conditionem acceptare debebat reiecta sit, nullamque habeat vim obligandi, at denotat apponentem illam conditionem velle sub illa tantum consentire, & non aliter dominium sui corporis transferre, ideoque ex defectu consensus matrimonium non subsistit.

§. V.

An tempus, causa, & modus matrimonio appositus obstat illius valori?

- 1. Tempus futurum adiectum matrimonij contractui æque suspendit matrimonium, ac conditio.
- 2. Causa, seu demonstratio non obest valori matrimonij, nisi sit error in persona, vel conditione.
- 3. Modus matrimonij essentia contrarius contractum non vitat, nisi alij contrarium sentiant.

1. Tempus futurum adiectum matrimonij contractui per verba de presenti æquè matrimonium suspendit, quousque adueniat tempus, ac suspendit conditio futura, quia in vtroque casu non est consensus perfectus aduectum tempus, vel conditionis. V. g. contrahis cum Maria in Quadragesima per verba de presenti, illamque accipis in vxorem à die Paschatis, ex Paschatis assignatione constat te nolle Mariam in coniugem ante habere, bene tamen adueniente Paschate.

2. Causa vero, seu demonstratio matrimonij valori non obest, nisi sit error in persona, vel libertatis qualitate. Quocirca, si contrahas cum Maria, quia credis nobilem, diuitem, & quæ sic non est, aliàs non contracturus, matrimonium tenet, quia causa nobilitatis, & diuitiarum existimata non est finis, & obiectum consensus, sed causa illius motiua, cuius error licet in aliis contractibus præstet sufficientem dissolutionis causam, secus in matrimonio, in quo solum error persone iure nature matrimonium vitat, quia est error consensus in obiectum, & iure positio error in conditione libertatis, tamen causa consensus motiua fit.

3. Modus matrimonij essentia contrarius contractum vitat secundum Sanch. lib. 5. disp. 19. Egid. Coninch. & disp. 29. dub. 4. concl. 6. Laym. lib. 5. tract. 10. cap. 7. circa finem, eo quod sic contrahens consentit in matrimonium sub intentione, quod alter subeat obligationem matrimonio contrariam. Sed reclus Sotus in 4. d. 29. quæst. 2. art. 1. & Pet. de Ledesma quæst. 47. art. 5. dub. 3. contrarium firmant, nam ea est differentia inter conditionem, & modum, quod conditio suspendit consentum quousque adueniat, modus autem consentum non suspendit, sed potius perfectum supponit matrimonio perfecte constituto nequit ex vilo modo dissolui. Ergo, Et ex-

plicatur amplius. Contrahis cum Maria ea intentione, vt ipsa obligetur vitare prolem sterilitatis venena sumens, contractus sine dubio tenet ipsa non obligata, quia illius obligationem non postulasti, vt conditionem ad consentum, sed tuo consensu voluisti Mariam excitare ad eam obligationem subeundam, quam ipsa contractu admisso prædestinasti reiecit.

PUNCTUM XII.

De matrimonio ob metum inito.

- 1. Qui metus, & qualiter reddat irritum matrimonium?
- 2. Cogens ad matrimonium peccat mortaliter.
- 3. Coactus non peccat, si ex animo verba proferat.
- 4. Princeps Ecclesiasticus, vel secularis cogere minis, vel terroribus ad matrimonium requit.
- 5. Excommunicantur faculares Principes ad matrimonium cogentes.
- 6. Parentes non possunt cogere filios ad matrimonium, si velint religionis, vel calibatus statum eligere.
- 7. Ex suppositione quod velint filij matrimonium contrahere, affirmant plures obligari à parentibus posse ad determinatum matrimonium.
- 8. Oppositum verius est.
- 9. Explicatur doctrina.
- 10. Salsit cap. 1. de desponsat. impuber.
- 11. Qualiter filij obligati sint consilium à parentibus requirere, cum matrimonium velint contrahere?
- 12. Qualiter parentes possint filios contra suam voluntatem nuptias exheredare?
- 13. Plures existimant leges exheredantes filios iure Canonico esse abrogatas.
- 14. Contrarium censet probabile.
- 15. Soluitur opposita ratio.
- 16. Causa in illa exheredationis sufficiens, vt alimenta denegentur præter ea quæ necessaria sunt sustentationi.
- 17. Filia minori 23. annis nubens absque patris consensu, & sine promissione dotis, non tenetur patrem dotem constituere.
- 18. Si filia maior sit 25. annorum tenetur patrem eam dotare.

1. **P**uta, quæ in hoc puncto essent tractanda pro tenuitate nostra decisa reliquimus 1. part. tract. 1. de peccatis disp. 1. à punct. 6. ibi enim explicui quis sit metus grauis, quis leuis, & quæ illum constituant, & qualiter probetur, & an ex illo rescindatur contractus, vel veniat rescindendus quæque ratione metus grauis obstat, reddatque contractum nullum; Nam esto in aliis contractibus metus grauis iniuste incussus nullitatem ipso iure non inducat, inducit tamen in matrimonio, cap. cum locum, 1. 4. cap. veniens de sponsalib. & cap. 2. de eo quæ duxit consanguin. vxor. & tradunt omnes, eo quod alij contractus est validi rescindi possunt auctoritate Iudicis, at matrimonium semel validum nulla auctoritate humana rescindi potest. Dixi metus grauis, nam metus leuis nec matrimonium annullat, neque alios contractus rescindit; vt loco citato latius probaui, & colligitur aperte ex cap. cum delictus e. de his qua vi, mensura causa sum. leg. nec timore 6. ff. de eo quod metus causa. Alias omnia essent incerta, cum ratio à metu leui contractus excusetur. Insuper dixi iniuste incussus, nam iuste, & licite incussus contractum inualdere nequit, quia tunc metus non tam infertur ab extrinseco, quam ab ipso pariente metum qui illius causam dedit, neque tam incutitur metus ad extorquendam, contractum, quam contractus proponitur vt medium vitandi metum, cuius causam ipse dedit.

2. Quocirca quadruplex difficultas enodanda venit. Prima, Quæ obligatio oriatur in cogente ad matrimonium, & tam ipse, quam coactus peccent sic contrahendo? Qua in re certum est cogentem ad matrimonium peccare mortaliter, eo quod per iniuriam extorqueat ab alio rem grauem, & difficilem, qualis est matrimonium, non tamen videtur obligatus in matrimonium consentire, coacta postmodum libertate voluntate, nisi forte ad iniuriam factam reparandam iudicatum fuerit necessarium, quia solum ex ratione iniuriæ, & damni illati obligari potest, non ex contractu, qui etiam in exteriori foro nullus est, ergo si aliunde iniuria, & damnum datum reparari potest, non tenebitur cogens matrimonium inire, vt bene notauit Sanch. lib. 4. disp. 1. §. num. 1. Ochagauia de matrim. tract. 3. quæst. 30. Gaspar Hurtado disp. 6. difficult. 4. aduersus Nauarr. cap. 21. numero 51. Henric. lib. 1. cap. 10. Coninch. disp. 28. num. 7. Basil. lib. 4. cap. 17. contrarium sententias.

3. Coactus tamen non peccat matrimonium contrahendo, si proferat verba animo se obligandi, etiam si cognoscat se obligatum non esse, quia tunc nullum committit mendacium, cum idem quod habet in mente verbis proferat, vult enim quantum est ex se obligare, & hanc voluntatem verbis explicat. Ex alia parte nullam iniuriam Sacramento intro-